

Sygn. akt II Ca 166/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj
Sędziowie:	SO Mariola Wojtkiewicz (spr.) SR del. Julia Ratajska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2015 roku w S.

sprawy z wniosku E. B.

z udziałem T. B.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni oraz uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 23 października 2014 roku, sygn. akt I Ns 381/12

I. zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie 4. w ten sposób, że nadaje mu następującą treść: tytułem dopłaty i rozliczenia wydatków zasądza od uczestnika T. B. na rzecz wnioskodawczyni E. B. kwotę 46.563 (czterdzieści sześć tysięcy pięćset sześćdziesiąt trzy) złote, płatną w terminie do dnia 11 września 2015 roku z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności zasądzonej kwoty;

II. oddala w całości apelację uczestnika;

III. ustala, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

sygn. akt II Ca 166/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie w sprawie z wniosku E. B. z udziałem T. B. o podział majątku wspólnego ustalił w pkt. 1., że w skład majątku wspólnego zgromadzonego w trakcie trwania małżeństwa, wchodzi: a) środki uzyskane ze sprzedaży nieruchomości wspólnych położonych w Z.: nieruchomości zabudowanej przy ul. (...), działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...) oraz udziałów do 1/30 części w działkach gruntu nr (...) (dla której Sąd Rejonowy Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...)) i 149/2 (dla której Sąd Rejonowy Goleniowie prowadzi księgę wieczystą (...)) w kwocie 245 000 zł; b) pakiet 2 250 udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. (...) Legionów 15 w G., KRS

(...) o wartości 381 127,50 zł; c) kwota 40 000 zł (czterdziestu tysięcy złotych) jako ustalona przez strony wartość samochodu osobowego marki A. (...), o numerze rejestracyjnym (...), rok produkcji 2005; d) samochód osobowy marki O. (...), o numerze rejestracyjnym (...) rok produkcji 1995 r. o wartości 3 000 zł złotych; e) wieża mała z głośnikami marki T. o wartości 1250 zł; telewizor marki L. (...) cali ze stolikiem o wartości 1250 zł, wieża z kolumnami Y. o wartości 1250 zł; f) meble - zestaw: tapczan, stół szklany z krzesłami o wartości 1250 zł; g) szafa typu (...) wraz z szafką przedpokojową o wartości 1250 zł; h) meble kuchenne o wartości 1250 zł; i) lodówka marki G. o wartości 1250 zł; j) kuchnia marki A. z płytą ceramiczną gazową o wartości 1250 zł. W punkcie 2 Sąd ustalił, że uczestnik T. B. spłacił wspólny dług w wysokości 70 000 zł. W punkcie 3 Sąd Rejonowy dokonał podziału opisanego w punkcie pierwszym majątku dorobkowego w ten sposób, że: wnioskodawczyni przyznał na wyłączną własność ruchomości opisane w punkcie 1d,e,f,g,h,i,j o łącznej wartości 13 000 zł; środki uzyskane ze sprzedaży nieruchomości wspólnych położonych w Z., opisanych w punkcie 1.a w wysokości 245 000 zł; uczestnikowi Sąd przyznał na wyłączną własność pakiet 2 250 udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. (...) Legionów 15 w G., KRS (...) o wartości 381 127,50 zł oraz samochód osobowy marki A. (...). W punkcie 3 postanowienia zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni tytułem wyrównania udziałów spłatę w kwocie 33.563,75 zł płatną w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia z odsetkami w wysokości ustawowej w stosunku rocznym w razie opóźnienia. Sąd Rejonowy nakazał w punkcie 4 postanowienia pobrać od wnioskodawczyni i uczestnika po 1 886,88 zł na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Goleniowie tytułem wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach

E. B. z domu A. i T. B. zawarli związek małżeński w dniu 26 sierpnia 1989 r. Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 października 2010 r. sygn. akt X RC1176/10.

W czasie trwania małżeństwa do majątku wspólnego T. i E. B. weszły następujące składniki: lokal mieszkalny położony w S. przy ul. (...) o powierzchni 57,90 m², stanowiący odrębną nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy Szczecin- P. i Zachód prowadzi księgę wieczystą nr (...), nieruchomość zabudowana domem jednorodzinny położona w Z. przy ul. (...) o powierzchni 1000 m², dla której Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgę wieczystą nr (...), udziały po 1/15 części w nieruchomościach położonych w Z., dla których Sąd Rejonowy w Goleniowie prowadzi księgi wieczyste nr (...) udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w G., samochód osobowy A. (...), rok produkcji 2005, samochód osobowy O. (...), rok produkcji 1995, wieża z głośnikami marki T., telewizor marki L. (...) cali wraz ze stolikiem, wieża z kolumnami marki Y., zestaw mebli (tapczan, stół szklany, krzesła), szafa typu Komandor wraz z szafką przedpokojową, meble kuchenne, lodówka marki G., kuchnia marki A. z płytą ceramiczną gazową. Wartość samochodu marki A. na dzień rozvodu wynosiła 40 000 zł, zaś samochodu marki O. 3000 zł. Pozostałe rzeczy ruchome warte są po 1250 zł każda (łącznie 10 000 zł). Wartość pakietu 2250 udziałów w (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. wynosi 381 127,50 zł.

W dniu 21 listopada 2012 r. T. B. zbył samochód marki A..

W dniu 15 października 2009 r. (...) sp. z o.o. udzieliła T. B. nieoprocentowanej pożyczki w wysokości 70 000 zł. Środki te zostały przeznaczone na prace przy budowanie domu na działce w Z. oraz na zakup samochodu. Pożyczka została w całości spłacona przez uczestnika.

W 2010 r., sporządzony został projekt umowy o podział majątku, zgodnie z którym własność lokalu w S., nieruchomości w Z. i samochodu marki O. miała przypaść wnioskodawczyni, a własność samochodu marki A. oraz udziały w spółce (...) uczestnikowi, a żadna ze stron nie miała być zobowiązana do spłaty. Umowa o takiej treści nie została jednak podpisana. W dniu 22 września 2011 r. T. i E. B. dokonali jedynie częściowego podziału majątku wspólnego, zawierając umowę, na mocy której lokal mieszkalny położony w S. przy ul. (...) został przyznany na wyłączną własność E. B.. W umowie zaznaczono, iż podział ten następuje bez spłaty a strony nie będą w przyszłości zgłaszać żadnych roszczeń z tego tytułu.

W dniu 16 lipca 2012 r. T. B. skierował do E. B. oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przy zawarciu umowy o częściowy dział spadku.

W dniu 26 sierpnia 2014 r. T. i E. B. zbyli należące do ich majątku wspólnego nieruchomości położone w Z.. Z uzyskanych w ten sposób środków po spłacie kredytu i zapłacie za pośrednictwo pozostało 245 000 zł.

Sąd Rejonowy uznał że wniosek o podział majątku wspólnego jest zasadny. Zauważył, że skład majątku wspólnego był bezsporny. Przedmiotem sporu między wnioskodawczynią a uczestnikiem była natomiast kwestia, czy sądowym podziałem powinien być objęty również położony w S. lokal mieszkalny. Co do tego składnika majątku dokonano już uprzednio podziału w drodze umowy, jednakże uczestnik złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków swego oświadczenia woli, powołując się na błąd wywołany przez drugą stronę umowy.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, zdaniem Sądu Rejonowego, nie pozwalał na przyjęcie, że uczestnik skutecznie uchylił się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Uczestnik powoływał się na to, że został przez wnioskodawczynię wprowadzony w błąd, gdyż zapewniała go ona, że w zamian za przyznanie jej na własność mieszkania otrzyma on udziały w spółce (...) bez obowiązku spłaty. Nie wykazał jednak prawdziwości swych twierdzeń. W ocenie Sądu Rejonowego przedstawiona przez uczestnika wersja jest nieprawdopodobna w świetle treści umowy o dział spadku. W akcie notarialnym zawarto wyraźne postanowienie, iż przyznanie wnioskodawczyni lokalu mieszkalnego następuje bez spłaty i w sposób ostateczny, a strony nie będą dochodzić z tego tytułu żadnych roszczeń. Gdyby faktycznie pomiędzy wnioskodawczynią i uczestnikiem istniało porozumienie co do tego, że przyznanie mieszkania na własność nastąpi w zamian za udziały w spółce, to oczywistym byłoby wskazanie tego w treści umowy. Jeśli umowny podział miałby rzeczywiście dotyczyć obu wymienionych składników - mieszkania i udziałów - to całkowicie nielogicznym byłoby ograniczenie umowy tylko do jednego i to przy jednoczesnym oświadczeniu, że nie będzie się w przyszłości dochodzić roszczeń z tego tytułu. Uczestnik pełni funkcję prezesa zarządu spółki, z pewnością ma więc doświadczenie w formułowaniu umów, w związku z czym nieprawdopodobnym jest, by przy zawieraniu umowy pominął tak istotną dla siebie kwestię, którą w dodatku, jak twierdził, uzgodnił z wnioskodawczynią. Sąd nie dał wiary zeznaniom uczestnika w części dotyczącej umowy podziału majątku z uwagi na ich niespójność. Uczestnik stwierdził, że zgodził się podpisać u notariusza umowę przyznającą lokal mieszkalny wnioskodawczyni, ponieważ "obowiązywała ich umowa", zarazem jednak wskazywał, że istniał jedynie projekt umownego podziału majątku, a umowa o takiej treści nie została zawarta. Ponadto sporządzony na piśmie projekt podziału, którego nie kwestionowała ani wnioskodawczyni ani uczestnik, nie potwierdza, aby doszło pomiędzy nimi do porozumienia o takiej treści, jaką wskazywał uczestnik, czyli przyznania na własność mieszkania w zmian za udziały.

Ustalając w punkcie 1 postanowienia skład majątku wspólnego podlegającego podziałowi, Sąd nie uwzględnił mieszkania przyznanego wnioskodawczyni na mocy umowy bez obowiązku spłaty.

W punkcie 2 postanowienia Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnik spłacił wspólny, zaciągnięty w czasie trwania wspólności majątkowej, dług w wysokości 70 000 zł, która to okoliczność była bezsporna.

Sąd I instancji uwzględniając wolę wnioskodawczyni i uczestnika, w punkcie 3 postanowienia przyznał na rzecz E. B. samochód osobowy O. (...) o wartości 3000 zł, rzeczy ruchome stanowiące wyposażenie mieszkania o łącznej wartości 10 000 zł oraz środki uzyskane ze sprzedaży nieruchomości położonych w Z. w kwocie 245 000 zł, natomiast na rzecz T. B. pakiet 2250 udziałów w (...) sp. z o.o. o wartości 381 127,50 zł oraz kwotę 40 000 zł odpowiadającą wartości sprzedanego samochodu A. (...).

Zważywszy na to, że w wyniku zgodnego z wnioskiem podziału byli małżonkowie nie otrzymali składników majątkowych o takiej samej wartości, Sąd Rejonowy zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni stosowną dopłatę. Łączna wartość składników majątkowych podlegających podziałowi to 679 127,50 zł, zatem przy równym podziale wnioskodawczyni i uczestnik powinni otrzymać składniki o wartości po 339 563,75 zł. Przedmioty i środki pieniężne przyznane wnioskodawczyni to łącznie 258 000 zł, zaś wartość udziałów i środków pieniężnych przyznanych uczestnikowi wyniosła 421 127,50 zł. Wyrównanie udziałów wymagałoby zatem zasądzenia od uczestnika spłaty w

kwocie 81.563,75 zł. Przy uwzględnieniu spłacenia przez uczestnika wspólnego długu w kwocie 70 000 zł, co stanowiło nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w rozumieniu art. 45 § 1 k.r.o., spłata należna wnioskodawczyni uległa zmniejszeniu o połowę kwoty spłaconego długu, tj. o 35 000 zł i wynosiła 46 563,75 zł, która to kwota została zasądzona w pkt 4 postanowienia. Sąd wskazał, że w postanowieniu błędnie zasądził kwotę 33.563,75 zł. Uznał jednak, że jest to błąd merytoryczny i może być skorygowany jedynie w drodze postępowania odwoławczego.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Sąd nakazał też pobrać od wnioskodawczyni i uczestnika kwotę odpowiadającą wydatkom tymczasowo poniesionym przez Skarb Państwa, wynikłym z przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Kwota odpowiadająca tym wydatkom została podzielona między wnioskodawczynię i uczestnika po równo z uwagi na równy stopień ich zainteresowania w sprawie.

Apelację od powyższego postanowienia wniosła wnioskodawczyni, zaskarżając je w części w zakresie punktu 4 i wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwoty 46.563 zł oraz o obciążenie uczestnika kosztami postępowania za II instancję w tym kosztami zastępstwa adwokackiego.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni dopłaty w kwocie 33.356,75 zł tytułem wyrównania udziałów zamiast faktycznie należnej jej dopłaty dodatkowo 13000 zł. W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że analiza materiału dowodowego powinna doprowadzić do wniosku, że należna wnioskodawczyni spłata winna być wyższa o 13.000 zł.

Apelację od postanowienia złożył również uczestnik. Orzeczenie zaskarżył w części dotyczącej ustalenia składu majątku wspólnego, zgromadzonego w trakcie trwania małżeństwa, tj. w zakresie punktu 1 postanowienia. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie, że w skład majątku wspólnego E. B. i T. B. zgromadzonego w trakcie trwania małżeństwa wchodzi również lokal mieszkalny nr (...) położony w S. przy ul. (...), o pow. 57,90 m², stanowiący odrębną nieruchomość, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział X Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kosztów postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie:

I. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowód wyrażające się w tym błędnym uznaniu za nieskuteczne, złożone przez uczestnika postępowania, oświadczenia z dnia 16.07.2012r. o uchyleniu się od skutków złożonego uprzednio oświadczenia z dnia 22.09.2011 r. (oświadczenia o częściowym podziale majątku wspólnego), a w konsekwencji

II. naruszenie art. 684 k.c. poprzez nieuwzględnienia, że w skład majątku wspólnego E. B. i T. B. zgromadzonego w trakcie trwania małżeństwa wchodzi również lokal mieszkalny nr (...) położonego w S. przy ul. (...), o pow. 57,90 m² stanowiący odrębną nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział X Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...),

III. naruszenie art. 65 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegającym na niewystarczającym zbadaniu okoliczności poprzedzający zawarcie umowy z dnia z 22.09.2011 r. (o częściowy podziale majątku wspólnego), a w szczególności, że pierwotną wolą i zamiarem stron było dokonanie podziału majątku wspólnego w sposób wyrażony w projekcie podziału majątku z roku 2010,

IV. a w konsekwencji nie zbadanie zamiaru stron i oparcie się wyłącznie o treść umowy z dnia 22.09.2011 r.

Uczestnik postępowania nie podzielił stanowiska Sądu, iż brak w umowie postanowień o przyznaniu mieszkania wnioskodawczyni nastąpi w zamian za udziały w Spółce, przesądza o tym, że strony nie porozumiały się w kwestii całkowitego podziału majątku dorobkowego. Jego zdaniem taki wniosek jest nieuprawniony w świetle porozumienia

stron z roku 2010, którego treści obie strony nie zakwestionowały, wręcz potwierdziły. Ponadto z samego faktu pełnienia funkcji w zarządzie Spółki nie można wywodzić faktu znajomości prawa i umiejętności formułowanie postanowień umownych. Uczestnik postępowania nie jest z wykształcenia prawnikiem i jego zakres kompetencji w związku z pełnioną funkcją ogranicza się do spraw technicznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawczyni doprowadziła do zmiany zaskarżonego postanowienia, natomiast apelacja uczestnika okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji w sposób prawidłowy zebrał w sprawie materiał dowodowy i w zdecydowanej większości dokonał jego prawidłowej oceny. W sporządzonym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący wskazał tok rozumowania, którym kierował się wydając zaskarżone orzeczenie, umożliwiając tym samym kontrolę jego prawidłowości, tak stronom postępowania, jak i obecnie Sądowi II instancji przez pryzmat wszystkich wyartykułowanych w apelacji zarzutów.

Przed analizą zarzutów apelacyjnych Sąd Okręgowy wskazuje, że składnik opisany w punkcie 1.a zaskarżonego postanowienia nie stanowił w chwili wydawania postanowienia majątku wspólnego byłych małżonków i nie powinien być objęty ani ustaleniem, ani rozstrzygnięciem o podziale. W toku trwania postępowania uczestnicy zbyli nieruchomości wchodzące w skład majątku wspólnego (opisane w punkcie 1.a) i zgodnie oświadczyli w umowie, któremu z byłych małżonków przypadnie zapłata ceny.

Zasadą jest, że przedmiotem podziału majątku dorobkowego są składniki majątku, które istnieją w chwili podziału i co do których uczestnikom w dniu orzekania przez Sąd przysługuje współwłasność. Wyjątek od tej zasady istnieje wówczas, gdy jeden z małżonków bez zgody drugiego wyprowadzi z majątku wspólnego składnik, nie pozostawiając w tym majątku jego równowartości. W takim przypadku dochodzi w istocie do zbycia udziału w przedmiocie należącym do majątku wspólnego, co jest bezskuteczne wobec współmałżonka, jeżeli narusza uprawnienia przysługujące mu w wyniku podziału majątku wspólnego. Zgodnie z art. 1036 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o., rozporządzenie takie należy uznać za bezskuteczne w stosunku do drugiego byłego małżonka i dokonać podziału majątku wspólnego tak, jakby rozporządzenia tego nie było. Oznacza to, że ustalając zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. skład i wartość majątku wspólnego, Sąd orzeka tak jakby rozporządzenia tego nie było, a biorąc pod uwagę stan majątku wspólnego z chwili ustania wspólności ustawowej, zaś jego wartość z chwili orzekania, określa wartość zbytego przedmiotu według jego wartości rynkowej z chwili orzekania. W sytuacji gdy małżonkowie zgodnie stają do umowy i zgodnie rozporządzają nieruchomością, w taki sposób, że w dniu orzekania przez Sąd nie są już współwłaścicielami nieruchomości, to nie ma żadnych podstaw ku temu, aby składnik ten lub równowartość przekazaną jednemu z małżonków za zgodą drugiego obejmować zarówno ustaleniem jak i przedmiotem podziału i kwotę pochodzącą z sprzedaży przyznawać wnioskodawczyni po raz kolejny. Takie rozstrzygnięcie nie ma charakteru konstytutywnego. Sąd Okręgowy rozumie, że umieszczenie tego rozstrzygnięcia w zaskarżonym postanowieniu było wyrazem dążenia Sądu do kompleksowego rozliczenia byłych małżonków, jednak wyraz temu dążeniu wystarczyło oddać w zasądzonych spłatach i dopłatach. Taki cel zresztą był uczestników postępowania, co wynika nawet z kierunków zaskarżenia postanowienia. Wnioskodawczyni wskazuje jedynie na błąd rachunkowy sądu, zaś uczestnik żąda ustalenia, że w skład majątku wspólnego wchodzi jeszcze jeden składnik. Uwzględnienie wartości dodatkowego składnika ma zdaniem uczestnika wpłynąć na zmniejszenie dopłaty. Właśnie te kierunki zaskarżenia spowodowały, że chociaż Sąd Okręgowy dostrzegł uchybienie Sądu Rejonowego, to nie zmienił zaskarżonego postanowienia poprzez wyeliminowanie składnika opisanego w punkcie 1a, zwłaszcza, że zabieg ten nie spowodowałby zmiany we wzajemnych rozliczeniach byłych małżonków.

Przystępując do analizy zarzutów apelacji wnioskodawczyni należy stwierdzić, że Sąd I instancji, na etapie sporządzania uzasadnienia, dostrzegł błąd objęty apelacją i omówił przyczyny tego błędu w swoim uzasadnieniu. Przy ustaleniu łącznej wartości składników majątkowych, z których byli małżonkowie zgodnie chcieli się rozliczyć na kwotę 679.127 złotych 50 groszy, każdemu z uczestników przysługuje udział o wartości 339.563 złotych 75

groszy. Wnioskodawczyni otrzymała przedmioty i środki pieniężne o łącznej wartości 258.000 złotych. Uczestnikowi przypadły natomiast: pakiet 2250 udziałów i kwota 40.000 złotych odpowiadająca wartości sprzedanego samochodu osobowego A. (...), o łącznej wartości 421.127 złotych 50 groszy. Uczestnik zatem powinien zapłacić na rzecz wnioskodawczyni kwotę 81.563 złote 75 groszy. Uczestnik jednak dokonał spłaty wspólnego długu ze swojego majątku osobistego w wysokości 70.000 złotych, a zatem spłacił część długu obciążającego wnioskodawczynię, w wysokości 35.000 złotych i o tą kwotę należało obniżyć wysokość dopłaty. W rezultacie z tytułu dopłaty i rozliczenia wydatków uczestnik winien uiścić na rzecz wnioskodawczyni kwotę 46.563 złotych 75 groszy, nie zaś jak omyłkowo wskazał Sąd I instancji w punkcie 4 postanowienia, kwotę 33.563 złotych 75 groszy. Mając na uwadze te wyliczenia Sąd Okręgowy w punkcie I swego orzeczenia zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 4, za podstawę swego rozstrzygnięcia przyjmując art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 1 k.p.c.

Nieuzasadniona okazała się apelacja uczestnika.

Nietrafny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. Granice swobodnej oceny dowodów w myśl tego przepisu wyznaczają zasady logicznego rozumowania, nakaz opierania się na dowodach, które zostały prawidłowo przeprowadzone, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz bezstronności, nakaz wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, konieczność wskazania, na podstawie których dowodów dokonano ustaleń, a którym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy. Swobodna ocena dowodów nakłada zatem na Sąd I instancji obowiązek oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów i uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy. Podstawowym obowiązkiem Sądu orzekającego po przeprowadzeniu postępowania dowodowego jest wyprowadzenie z zebranego w sprawie materiału poprawnych wniosków. Reguła ta nie zostaje zachowana, jeżeli wnioski wyprowadzone przez Sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym.

W świetle przytoczonych motywów zaskarżonego postanowienia nie ma żadnych podstaw ku temu, aby - w myśl zarzutów skarżącego- kwestionować poprawność oceny zgromadzonych dowodów i istnienie logicznego związku między treścią przeprowadzonych dowodów a ustalonymi na ich podstawie faktami, stanowiącymi podstawę wydanego rozstrzygnięcia. Argumentacji, mogącej uzasadniać taki wniosek nie dostarcza także zaprezentowana przez apelującego własna ocena materiału dowodowego. Wbrew temu co wywodzi apelujący to właśnie szczegółowa, dogłębna i bezstronna analiza materiału dowodowego, a następnie jego prawidłowa ocena doprowadziła Sąd I instancji do wydania trafnego rozstrzygnięcia.

Z materiału zgromadzonego w sprawie nie można wyciągnąć wniosku, że to wnioskodawczyni poprzez podstępne działanie doprowadziła uczestnika do złożenia oświadczenia woli w umowie o częściowym podziale majątku.

Nie ulega wątpliwości, że po rozwiązaniu małżeństwa uczestnik i wnioskodawczyni prowadzili rozmowy, dotyczące ugodowego podziału majątku wspólnego. W rezultacie tych pertraktacji uczestnicy doszli do wniosku, że składnik majątku wspólnego w postaci mieszkania przy ul. (...) w S. przypadnie na wyłączną własność wnioskodawczyni bez obowiązku spłaty na rzecz uczestnika. Strony umowy oświadczyły zgodnie, że ten częściowy podział jest ostateczny i że nie będą mieć do siebie w przyszłości żadnych roszczeń i pretensji z tego tytułu. Umowa została zawarta w formie aktu notarialnego rep. A nr (...). Umowa nie zawierała żadnych dodatkowych postanowień, w szczególności dotyczących innych składników majątku, a zwłaszcza udziałów w spółce (...) Sp. z o.o. Skoro więc umowa o częściowy podział majątku wspólnego dotyczyła tylko jednego składnika majątkowego, oznacza to, że taka była wola stron.

Słusznie stwierdził Sąd I instancji, że uczestnik miał odpowiednie rozeznanie co do skutków umowy o częściowy podział majątku. Wiedział, że jej treść odnosi się tylko do jednego składnika majątkowego, zdawał sobie sprawę z tego, że można umownym podziałem objąć także inne składniki majątkowe, a nawet cały majątek wspólny, jednak tego nie uczynił. Logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego jest więc stwierdzenie, że nie było między stronami zgody, co do podziału innych składników majątkowych, skoro nie zostało to wówczas uregulowane w umowie. Uczestnik postępowania zdawał sobie również sprawę z tego, że umowny podział części majątku nie rodzi

po stronie wnioskodawczynie obowiązku dopłat, ani też nie rodzi obowiązku późniejszego przeniesienia na wyłączną własność uczestnika innych składników majątku wspólnego, gdyż stwierdzenie to znalazło się w treści zawieranej umowy. Uczestnik natomiast musiał dokładnie zapoznać się z jej treścią, ponieważ przed jej podpisaniem została ona odczytana stronom przez notariusza. Trafnie Sąd zauważył, że uczestnik nie jest osobą nieporadną i wbrew jego twierdzeniu sprawowanie przez niego funkcji w organach spółki z o.o. świadczy o tym, że musi mieć wiedzę o podstawowych zasadach zawierania umów.

Sąd i instancji nie naruszył również art. 65 k.c. O woli dokonania podziału pozostałych składników majątkowych nie może świadczyć złożony do akt sprawy projekt umowy o podział majątku wspólnego, skoro umowa ta finalnie nie została przez strony zawarta. Projekt ten świadczy jedynie o treści pertraktacji ugodowych stron, nie może być jednak dowodem na złożenie przez którąkolwiek ze stron oświadczenia woli o treści tam wskazanej. W toku postępowania wnioskodawczynie wskazała co prawda, że początkowo były takie ustalenia, że udziały w Spółce (...) Sp. z o.o. miały przypaść na własność uczestnika. Wnioskodawczynie nie przyznała jednak, że był to warunek zawarcia umowy o częściowy podział majątku wspólnego, której przedmiotem był lokal mieszkalny. Słusznie zauważył więc Sąd i instancji, że z przedłożonego projektu umowy o podział majątku, nie wynika, iż strony umówiły się, jak twierdzi uczestnik, że w zamian za przekazanie na własność wnioskodawczynie lokalu mieszkalnego, nastąpi przekazanie udziałów w spółce (...) sp. z o.o. na rzecz uczestnika i to bez obowiązku dopłaty.

Wobec bezzasadności zarzutów dotyczących oceny materiału dowodowego i sposobu zbudowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, oczywiste staje się przyjęcie, że gołosłowne są zarzuty dotyczące sposobu zastosowania prawa materialnego w kontekście możliwości zakwalifikowania zachowania wnioskodawczynie w kategoriach podstępny. Zgodnie z art. 86 § 1 k.c. podstęp polega na świadomym i celowym, a przy tym ocenianym przez otoczenie jako naganne, zachowaniu się adresata oświadczenia woli, które to zachowanie staje się motywem złożenia oświadczenia przez drugą stronę. W ocenie Sądu Okręgowego skarżący nie zdołał wykazać w niniejszym postępowaniu, że wnioskodawczynie działała w tym zakresie podstępnie. W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że na działanie podstępne składają się dwa elementy: wewnętrzny (psychiczny) w postaci intencjonalności oraz zewnętrzny (materialny) w postaci określonego zachowania (por. B. Lewaszkiewicz-Petrykowska, [w:] System, t. I, 1985, s. 682). Tylko działanie intencjonalne ma charakter podstępny. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zostało w sprawie udowodnione po pierwsze, że wnioskodawczynie składała uczestnikowi zapewnienia, o których twierdzi, a po drugie, że obietnic tych z góry nie miała zamiaru zrealizować.

A zatem Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu akt sprawy pod kątem zarzutów apelacyjnych, doszedł do tożsamy, co Sąd Rejonowy wniosków, iż w istocie, uczestnik postępowania nie zdołał skutecznie uchylić się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli z dnia 22 września 2011 r. o częściowym podziale majątku.

Nie znajdując podstaw do zmiany, ani też uchylenia zaskarżonego postanowienia w zakresie pkt. 1. - uznając jednocześnie wszelkie zarzuty uczestnika zawarte w wywiezionej apelacji za chybione - Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w pkt. II sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt. III na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., bowiem zarówno wnioskodawczynie jak i uczestnik w równym stopniu zainteresowani są prawidłowym ustaleniem i rozdzieleniem składników majątku dorobkowego. Z tego też względu kontrola instancyjna nie doprowadziła do zmiany orzeczenia w zakresie kosztów postępowania przez Sądem I instancji.